

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ν. Σμύρνη, 17 - 10 - 2022
Αριθμ. Πρωτ.: 11417

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π.Ε. & Δ.Ε.
ΑΤΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Δ' ΑΘΗΝΑΣ

Ταχ. Δ/ση : Συγγρού 165
Ν. Σμύρνη 171 21
Πληροφορίες : Ν. Στεφανόπουλος
Ι. Μενδρινού
e-mail: dperivallontiki@gmail.com
dagogiygeias@gmail.com

ΠΡΟΣ: 1. Διευθυντές Δημοτικών Σχολείων και
Προϊστάμενες Νηπιαγωγείων της
Διεύθυνσης Π.Ε. Δ' Αθήνας

2. Εκπαιδευτικούς σχολικών μονάδων
της Διεύθυνσης Π.Ε. Δ' Αθήνας

ΚΟΙΝ: 4^ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

**ΘΕΜΑ: «ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ - ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΡΗΤΩΝ
(Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων)»
ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2022-2023**

**ΣΧΕΤ : με το υπ. αριθμ. Φ11/126281/Δ7/14-10-2022 έγγραφο Γενικής Δ/νσης Σπουδών
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ του Υ.ΠΑΙ.Θ**

Σε συνέχεια της εγκυκλίου με αρ. πρωτ Φ11/126281/Δ7/14-10-2022 της Γενικής Δ/νσης Σπουδών Π.Ε. & Δ.Ε. του Υ.ΠΑΙ.Θ., παραθέτουμε προς διευκόλυνσή σας τα σημαντικότερα βήματα - σημεία για το σχεδιασμό και την υποβολή Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων (Π.Σ.Δ.) για το σχ. έτος 2022-2023. Συγκεκριμένα:

- Τα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας και Πολιτιστικών Θεμάτων που υλοποιούνται στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης **διαρκούν τουλάχιστον τρεις (3) μήνες.**
- Υλοποιούνται **εντός ωρολογίου προγράμματος**, σύμφωνα με το Π.Δ. 79/2017 (Α'109). Ειδικότερα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση για την ολιστική εξέταση/διερεύνηση του θέματος που πραγματεύονται τα Π.Σ.Δ., σχεδιάζονται και εφαρμόζονται στο πλαίσιο της διδασκαλίας των γνωστικών αντικειμένων ή των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων σύμφωνα με τους σκοπούς και τους στόχους του Προγράμματος Σπουδών, ώστε, μέσω της διαθεματικής και διεπιστημονικής προσέγγισης, να επεκτείνεται το περιεχόμενο των προτεινόμενων θεμάτων και να διερευνώνται όλες οι πτυχές του επιλεγμένου θέματος.
- Δικαίωμα να αναλάβουν πρόγραμμα έχουν **όλοι οι εκπαιδευτικοί** (δάσκαλοι, νηπιαγωγοί, ειδικότητες, εκπαιδευτικοί των τμημάτων ένταξης).
- **Κάθε εκπαιδευτικός** μπορεί να υλοποιεί **έως και τρία (3) Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων (Π.Σ.Δ.) σε ένα εκ των οποίων δύναται να ορίζεται ως Συντονιστής/στρια.**
- **Κάθε Π.Σ.Δ.**, μπορεί να υποστηρίζεται από **ομάδα έως τριών (3) εκπαιδευτικών**, συμπεριλαμβανομένου του συντονιστή του προγράμματος και των μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού ή Βοηθητικού Προσωπικού για όλες τις σχολικές μονάδες Γενικής και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

- Τα ανωτέρω ισχύουν και για τις **σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης**.
- **Κάθε μαθητής** μπορεί να συμμετέχει **μέχρι και σε (3) Π.Σ.Δ.**
- Οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν την υλοποίηση Π.Σ.Δ. συγκροτούν **μαθητικές ομάδες**, λαμβάνοντας υπόψη την κείμενη νομοθεσία ως προς τα μέτρα προφύλαξης και προστασίας της ατομικής και δημόσιας υγείας
  - από το σύνολο των μαθητών/τριών ενός σχολικού τμήματος.
  - από ομάδα μαθητών/τριών διαφορετικών τμημάτων της ίδιας τάξης (διατμηματική συνεργασία),
  - από ομάδα μαθητών/τριών διαφορετικών τάξεων,
  - από ομάδα μαθητών/τριών διαφορετικών σχολικών μονάδων, στο πλαίσιο διασχολικής συνεργασίας, προάγοντας και εφαρμόζοντας στην πράξη την ανάπτυξη σχολικών δικτύων.
- Στο πλαίσιο της υλοποίησης των Π.Σ.Δ. οι **σχολικές μονάδες μπορούν:** (α) να **συνεργαστούν** με δημόσιους οργανισμούς, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, ΑΕΙ, άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς κ.ά., οι οποίοι υλοποιούν προγράμματα/δράσεις εγκεκριμένα από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του ΥΠΑΙΘ, (β) να **αξιοποιούν** εκπαιδευτικό υλικό φορέων, εγκεκριμένο από το ΥΠΑΙΘ., μετά από θετική εισήγηση του Ι.Ε.Π. Σε ό,τι αφορά προγράμματα φορέων που έχουν εγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ., οι εκπαιδευτικοί δύνανται να ανατρέχουν στην ιστοσελίδα του Υ.ΠΑΙ.Θ. <http://edu-gate.minedu.gov.gr>.
- Στο πλαίσιο υλοποίησης Π.Σ.Δ. υπάρχει η **δυνατότητα συμμετοχής σε θεματικά δίκτυα Π.Ε., Α.Υ., Π.Θ.** (τοπικά, περιφερειακά, εθνικά, διεθνή), τα οποία είναι εγκεκριμένα από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υ.ΠΑΙ.Θ.
- Η **διαδικασία υλοποίησης προγραμμάτων Π.Ε., Α.Υ., Π.Θ. περιλαμβάνει τα κάτωθι στάδια:**
  - α) **Επιλογή θέματος** και επιμέρους θεματικών ενοτήτων κατόπιν συνεργασίας εκπαιδευτικού και μαθητών/τριών.
  - β) **Σχεδιασμός και Οργάνωση του Προγράμματος** (τίτλος, επιμέρους θεματικές ενότητες, στόχοι, δραστηριότητες που τους υποστηρίζουν, μεθοδολογία, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, ενδεχόμενες συνεργασίες, πεδία διασύνδεσης με τα Αναλυτικά Προγράμματα, ομάδες εργασίας μαθητών/τριών, τρόποι αποτίμησης του Προγράμματος).
  - γ) **Τρόποι διάχυσης και προβολής των αποτελεσμάτων** στη σχολική κοινότητα, την τοπική ή και την ευρύτερη κοινωνία.
- Τα Π.Σ.Δ. **υποστηρίζονται από τους Υπεύθυνους/ες ΠΕ, ΑΥ, ΠΘ**, σε συνεργασία με τις Παιδαγωγικές Ομάδες των οικείων ΚΕ.ΠΕ.Α. Οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου για την Αειφορία υποστηρίζουν με κάθε τρόπο και μέσω τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των Π.Σ.Δ.
- Η ομάδα εκπαιδευτικών αφού ολοκληρώσει το σχεδιασμό του προγράμματος, προβαίνει στη **συμπλήρωση των σχεδίων προγραμμάτων**. Τα προς υποβολή, συμπληρωμένα Σχέδια Π.Σ.Δ., **εγκρίνονται**, σε ειδική συνεδρίαση, από τον Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής μονάδας. Στη συνέχεια, **υποβάλλονται** στους/στις Υπεύθυνους/ες των οικείων Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, προκειμένου οι τελευταίοι να δώσουν τεκμηριωμένη εισήγηση έγκρισής τους στην Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων.
- Συμπληρώνεται **χωριστή φόρμα και έντυπο υποβολής προγράμματος ανά μαθητική ομάδα**.
- **Ο/η εκπαιδευτικός που υλοποιεί το ίδιο πρόγραμμα σε περισσότερα από ένα τμήματα υποβάλει ένα σχέδιο υποβολής προγράμματος.**

- **Μετακινήσεις εκπαιδευτικών και μαθητών** στην Π.Ε. που υλοποιούνται στο πλαίσιο εγκεκριμένων Π.Σ.Δ. πραγματοποιούνται σύμφωνα με την αρ. πρωτ. Φ.14/89494/ΓΔ4/17-7-2020 (Β'2888) Υπουργική Απόφαση.
- **Επισημαίνεται ότι δεν θεωρούνται αυτοτελή προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης** οι επισκέψεις στα Κέντρα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (Κ.Ε.Π.Ε.Α.), οι ημέρες τοπικών δράσεων, όπως καθαρισμός παραλιών, δενδροφυτεύσεις, συμμετοχή σε εκδηλώσεις φορέων κ.λπ.
- Για την επιλογή των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανατρέξουν στη σχετική επισυναπτόμενη ανά τομέα Περιβάλλοντος, Υγείας και Πολιτισμού, **Ενδεικτική Θεματολογία Προγραμμάτων**. Η θεματολογία καθώς είναι ενδεικτική, δε δεσμεύει τον εκπαιδευτικό, ο οποίος μπορεί να επιλέξει με τους μαθητές του οποιοδήποτε άλλο σχετικό θέμα.
Επιλεγμένες οπτικοακουστικές δημιουργίες που θα παραχθούν στο πλαίσιο των ΠΣΔ, διάρκειας έως 10 λεπτά, μπορούν να αποσταλούν στην Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση (edutv@minedu.gov.gr). Μετά από αξιολόγηση, οι οπτικοακουστικές δημιουργίες είναι δυνατό να αναρτηθούν στους ιστότοπους της Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης www.edutv.gr και www.i-create.gr ή/και να προβληθούν στη ζώνη της Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης στο Κανάλι της Βουλής.
- Τα σχέδια πρέπει να υποβληθούν ηλεκτρονικά έως και την Παρασκευή 31 Οκτωβρίου 2022.
- Για την ΕΓΚΥΡΗ υποβολή και ΕΓΚΡΙΣΗ των προγραμμάτων θα πρέπει υποχρεωτικά και εμπρόθεσμα, να υποβληθούν στους Υπεύθυνους Π.Ε., Α.Υ., Π.Θ:
  - ✓ α) Σχέδιο Υποβολής Προγραμμάτων, συμπληρώνοντας για κάθε πρόγραμμα την ηλεκτρονική Φόρμα: <https://forms.gle/5P2eEhFky5FScu9d7>
  - ✓ β) Διαβιβαστικό στο οποίο ο Δ/ντής/ντρια ή η Προϊσταμένη θα αναγράφουν: τους τίτλους των προγραμμάτων που έχουν υποβληθεί προς έγκριση και τα ονοματεπώνυμα των εκπαιδευτικών που προτίθενται να τα υλοποιήσουν, και θα συνοδεύεται από τα εξής συνημμένα:
    - (β1) αντίγραφο της πράξης του Συλλόγου Διδασκόντων για όλα τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων και
    - (β2) το ή τα σχέδιο/α του/των προγράμματος/των της σχολικής μονάδας
- * Το διαβιβαστικό και τα συνημμένα υποβάλλονται κατά προτίμηση ηλεκτρονικά στα email των Υπευθύνων Σχολικών δραστηριοτήτων (βλ. στο τέλος του εγγράφου)
- ** Επισημαίνεται ότι υποβάλλεται ένα αντίγραφο πρακτικού και ένα διαβιβαστικό ανά σχολική μονάδα για όλα τα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων, και όχι για κάθε ένα πρόγραμμα ξεχωριστά
- Στο τέλος της σχολικής χρονιάς και προκειμένου να εκδοθούν και επιδοθούν **βεβαιώσεις υλοποίησης προγραμμάτων**, συμπληρώνεται από τους/τις εμπλεκόμενους/ες εκπαιδευτικούς και κατατίθεται από τον/την Συντονιστή/στρια κάθε προγράμματος, ηλεκτρονική φόρμα απολογισμού και παραδοτέων τα οποία αποστέλλονται (ηλεκτρονικά ή εντύπως) μέσω του/της Διευθυντή/ντριας ή Προϊσταμένης της σχολικής μονάδας, στους

αντίστοιχους Υπεύθυνους (Π.Ε., Α.Υ. Π.Θ.) μαζί με το διαβιβαστικό επιβεβαίωσης υλοποίησης των προγραμμάτων.

- **Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση, κατά την διάρκεια υλοποίησης των Π.Σ.Δ., προτεραιότητα δίδεται στην αυστηρή τήρηση των υγειονομικών πρωτοκόλλων για την αντιμετώπιση των επιδημιολογικών κινδύνων με βάση τις οδηγίες του ΕΟΔΥ, στο πλαίσιο μείωσης της πιθανότητας να εκτεθεί ο μαθητικός πληθυσμός, οι εκπαιδευτικοί και το προσωπικό των σχολικών μονάδων σε επικίνδυνο ιικό φορτίο.**

Επικοινωνία με τους Υπεύθυνους Π.Ε., Α.Υ., Π.Θ.:

Οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να εφαρμόσουν Π.Σ.Δ. στο σχολείο τους, μπορούν να επικοινωνήσουν με τους αντίστοιχους Υπεύθυνους: Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Νίκος Στεφανόπουλος), Αγωγής Υγείας (Ιωάννα Μενδρινού) και Πολιτιστικών Θεμάτων (Ιωάννα Μενδρινού) για συνεργασία, υποστήριξη, διάθεση εκπαιδευτικού υλικού και πληροφορίες σχετικές με το πρόγραμμα. Στο πλαίσιο μιας αποδοτικότερης συνεργασίας και επικοινωνίας μπορούν να τους καλέσουν στο σχολείο τους ή να τους επισκεφτούν στο γραφείο Σχολικών Δραστηριοτήτων της Δ/σης Π.Ε. Δ' Αθήνας (1ος όροφος), κατόπιν τηλεφωνικής ή ηλεκτρονικής συνεννόησης:

- **Περιβαλλοντική Εκπαίδευση:** γραφείο: 213-16-17-452, κινητό: 6947 829670, email: dperivallontiki@gmail.com
- **Αγωγή Υγείας:** γραφείο: 213-16-17-453, κινητό: 6943 108517, email: dagogiygeias@gmail.com, web-site: <https://blogs.sch.gr/imendrinou>
- **Πολιτιστικά Θέματα:** γραφείο: 213-16-17-453, κινητό: 6943 108517, email: dagogiygeias@gmail.com, web-site: <https://blogs.sch.gr/imendrinou>

Παρακαλούνται οι κ.κ. Διευθυντές/ντριες και οι κ. Προϊσταμένες των Νηπιαγωγείων των σχολικών μονάδων να ενημερώσουν σχετικά τους/τις εκπαιδευτικούς και τα μέλη του ειδικού εκπαιδευτικού ή βοηθητικού προσωπικού του σχολείου τους.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Π.Ε. Δ' ΑΘΗΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΜΕΝΤΟΣ

Συνημμένα: 1. Σχεδιασμός και Υλοποίηση Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων για το Σχολικό έτος 2022-2023
2. Ενδεικτική Θεματολογία Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
3. Ενδεικτική Θεματολογία Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας
4. Ενδεικτική Θεματολογία Προγραμμάτων Πολιτιστικών Θεμάτων
5. Σχέδιο Υποβολής προγράμματος σε word